

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. V. An Decreta Dei distinguantur inter se virtualiter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

551. Ob. 9. Si terminatio contingens volitionis esset realiter identificata DEO, deberet habere omnes perfectiones simpliciter simplices, vel absolutas: atqui istas non potest habere: ergo, prob. mi. Inter perfectiones simpliciter simplices, & absolutas etiam est esse absolute necessarium: item posse identificari nolitioni actu existenti: atqui has perfectiones non potest habere terminatio contingens volitionis, ut patet: ergo. Resp. retorq. arg. Inter perfectiones absolutas etiam est esse communicabile tribus, esse identificabile cum Filio: sed has non potest habere Paternitas: ergo. In forma dist. maj. terminatio deberet eas perfectiones habere identice, substantivè, & neutraliter. conc. maj. deberet habere denominativè, vel adjectivè. neg. maj. & dist. sic mi. neg. conf. ad prob. dist. iterum mi. ut prius, & neg. conf.

Prædicata, quæ competunt naturæ, ut virtualiter, vel certè, ut quidam volunt, speciali modo formaliter, distinctæ à Personalitatibus, vel terminationibus contingentibus, non debent haberi à Personalitatibus, vel terminationibus denominativè, vel adjectivè, seu ita, ut illa prædicata possint eas terminationes, vel Personalitates, immediatè denominare, vel tanquam adjectiva istis attribui; neque enim verum est: *Paternitas est communicabilis tribus: est identificabilis Filio: & pariter neque verum est: Volitio mundi est absolute necessaria: est identificabilis nolitioni ejusdem mundi.* Sed ea prædicata debent tantum haberi ita, ut per modum substantivi possint prædicari: & sic verum est: *Paternitas est communicabilis cum tribus: Volitio est absoluta necessitas existendi: item Volitio est antecedens identificabilitas cum nolitione:* scilicet est essentia Divina, quæ est communicabilis tribus, absolute necessaria, & identificabilis antecederet nolitioni. Hæc responsio supponit distinctionem virtutalem inter prædicata necessaria, & contingentia, quam dari infra probabimus *disp. 5. de Trinitate.* Qui eam distinctionem negant, distinguunt maj. deberet habere eas perfectiones ipsa terminatio formaliter accepta. neg. realiter accepta. conc. Sed hanc responsionem non sufficere, infra ostendemus.

552. Ob. 10. Vel terminatio contingens, ut distincta ab essentia, est perfectio, vel non est perfectio: neutrum potest dici: ergo. prob. min. Si est perfectio, tunc tam terminatio volitionis, quam terminatio nolitionis erit perfectio: sed utramque DEUS habere non potest: ergo dabitur in DEO privatio alicujus perfectionis, e. g. nolitionis, quod dici non potest; cum DEUS debeat esse summè perfectus. Si autem non est perfectio, tunc erit imperfectio, quæ DEO repugnat: dein videtur ex se absurdum dicere, quod id, quod est realiter DEO identificatum, non sit perfectio. Resp. conc. maj. neg. mi. ad prob. aliqui admittunt, illam terminationem, ut distinctam ab essentia, esse perfectionem: alii negant, prout scilicet sentiunt de Paternitate, ac Filiatione, & Spirazione passiva in Divinis, quas aliqui volunt esse perfectiones, etiam prout sunt distinctæ ab essentia: alii negant, esse perfectiones, prout sunt distinctæ: sed ajunt, esse quidem perfectas, vel habere perfectionem, sed tantum illam, quæ est essentia, sicut sunt

existentes per unam existentiam, non autem habent plures existentias, de qua re videatur *Munieffa de essentia, & attributis DEI disp. 3. sect. 4. & Ulloa de DEO disp. 2. cap. 6. & seq.* Cum his, & aliis inferius *disp. 5. de Trinitate* dicam & ego, non esse perfectiones virtualiter distinctas ab essentia: neque tamen propterea sunt imperfectiones; sed ad summum erunt prædicata neutra. Hac ratione facile ostenditur, in DEO nunquam dari privationem perfectionis. Sed de hoc plura suo loco.

553. Qui admittunt has terminationes, etiam ut virtualiter distinctas, esse perfectiones, ad primam part. illius probat. minoris omittunt maj. & conc. mi. negant autem conf. quæ non est legitima; quia tamen non datur in DEO privatio alicujus perfectionis, ut ait Gormaz; hæc enim est carentia in subiecto capaci: DEUS autem non caret unquam ulla perfectione, cujus est capax; nam in signo priori, seu indifferentiæ, non est capax nolitionis; aliàs non esset indifferens, sed jam determinatus: neque in signo posteriori DEUS est capax nolitionis; quia tunc habet jam volitionem, quæ essentialiter excludit nolitionem: neque etiam deinceps est ejus capax ob suam immutabilitatem.

Si dicas, saltem admittendam in DEO carentiam alicujus perfectionis. Respondent isti auctores, non esse absurdum, admittere carentiam perfectionis alicujus, cujus capax non est. Sic datur in DEO carentia omnium perfectionum mixtarum. Si urgeas, non debere admitti in DEO carentiam perfectionis simpliciter simplicis. Respondent, terminationem illam, ut distinctam, non esse perfectionem simpliciter simplicem (de qua re *num. 12. & seq.*) quia melior non est, quam omnis alia cum ipsa non identificabilis; nam, si etiam nolitio perfectio est, ut argumentum supponit, cum ea volitio neque in tertio identificari potest. Si dicas: neque admittendam in DEO carentiam perfectionis simpliciter talis. Resp. dist. ill. si ei determinatè debeatur, vel non aliunde compensetur. conc. secus, neg. illatum. perfectio autem nolitionis compensatur per volitionem. Sic etiam loquuntur de Patre, & Filio, quorum prior non habet filiationem, posterior non habet paternitatem, quin sint imperfecti, aut careant perfectione debita. Si autem ulterius objiceretur, DEUM saltem cariturum aliqua perfectione non compensata per æquivalentem, si haberet puram omissionem liberam, fors respondebunt cum Arriaga *disp. 27. de DEO num. 81. & disp. 29. num. 23.* (cujus rationem obiter adduximus *n. 535.*) non esse possibilem puram omissionem liberam in DEO.

ARTICULUS V.

An Decreta DEI distinguantur inter se virtualiter.

554. QUAESTIO est, an inter varia decreta DEI, e. g. collativum auxilii, prædestinativum, permissivum, reprobativum, prædestinativum &c. detur distinctio plus quam formalis, seu rationis rationate, ita, ut verè contradictoria de ipsis verificentur.

centur, an non: ad quam resolvendam prænoto imò, licet in creatis actus intellectus, & voluntatis plùs quàm formaliter sint distincti, non etiam in DEO debere ita esse distinctos; nam in primis in actibus Divinis realis distinctio dari non potest: virtualis autem secum affert mysterium simile mysterio SS. Trinitatis; unde nec ista admitti debet, nisi, ut ait Munieſſa *disp. 8. sect. 1. n. 7.* mysteria fidei eam cogant admittere, aut, nisi efficacissimis rationibus probetur: atqui ratio, quòd unus sit actus intellectus, alter voluntatis, non est efficacissima ad probandam distinctionem istam: ergo. In hoc communiter nostri consentiunt, dum negant distinctionem virtuales inter prædicata Divina absoluta, & necessaria: qualia etiam sunt cognitio necessaria DEI de sua existentia, & amor sui ipsius: quorum unus est actus intellectus, alter voluntatis.

§ 55. Neque dicas, cognitionem debere præluere, & dirigere ad volitionem, seu amorem, consequenter debere ad hunc pro priori naturæ præsupponi; nam non est cognitio Divina à parte rei prior ad amorem, sed est tantum specialis modus tendendi actus Divini, ex natura sua simul cognoscentis, & amantis, tali tamen modo, ut amet; quia cognoscit: non vicissim cognoscat; quia amat. Unde illa præsentia, vel directio non est formalis, sed tantum eminentialis: & non præcedit pro priori naturæ, sed tantum pro priori rationis; atque consistit in dicto speciali modo tendendi actus Divini. Sic quoque, & non aliter admitti debet in ordine ad actus Divinos illud axioma, *Nihil volitum, quin præcognitum.*

Unde etiam reduplicationes, quæ solent hic fieri, à parte rei plus non significant, quàm eundem actum esse simul cognitionem, & volitionem, & habere specialem illum modum tendendi. Eadem ratione etiam explicari debet, quòd cognitio alliciat ad amorem, scilicet allicientia æquivalenter tali, seu eminentiali, contenta in speciali illo modo tendendi, ferme sicut quando voluntas creata uno eodemque actu vult finem, & media, volitio finis allicit, & determinat formaliter ad volitionem mediorum. Videatur Munieſſa *de essentia, & attributis Divinis disp. 8. sect. 1.* Quod autem dictum hic de scientia visionis necessaria, & amore necessario, idem dicendum de scientia visionis contingente, & amore, seu volitione contingente, ut patet consideranti. Dico: scientia visionis, non scientia media; quia, cum scientia media constituat libertatem DEI in actu imò, non potest esse per identitatem etiam virtuales connexa cum actu 2do, sed debet esse separabilis ab actu secundo, seu potens existere sine isto; alias tolleretur libertas: quæ autem sunt inter se separabilia, sunt virtualiter distincta, utpote verificativa prædicatorum contradictoriorum.

§ 56. Prænoto 2do, DEUM posse objecta disparata, vel etiam, quorum unum dependet ab altero, tanquam effectus à causa, vel finis à medio, aut vicissim, unico realiter, & virtualiter indivisibili decreto decernere; nam id potest etiam homo; quamvis enim hic possit per duos actus talia objecta successivè velle, e. g. prius sanitatem, postea medicinam, tamen est innegabile, quòd per unicum actum possit simul velle sani-

tatem tanquam finem, & medicinam tanquam medium. Quare ex eo, quòd objecta sint inter se distincta, aut unum sit causa, alterum effectus, unum finis, alterum medium &c. non sequitur, quòd etiam volitio unius sit distincta à volitione alterius, vel causa volitionis alterius &c. nisi fortè in sensu purè formali. His notatis

§ 57. Dico. DEUS unico realiter, & virtualiter indivisibili actu omnia simul decernit, nec datur distinctio plùs quàm formalis inter decreta Divina. ita S. Thomas 1. part. quest. 19. art. 5. in corp. dicens de DEO. *Uno actu vult omnia.* Sequuntur Granadus, Molina, Valentia, Antonius Perez, Borull, Aranda, Haunoldus, Rhem, Sagarra, Elparza, Munieſſa *de essentia, & attributis DEI disp. 8. sect. 4. num. 58.* & alii ab hoc citati. Sententiam hanc probat Elparza l. 1. q. 27. de DEO a. 3. § seq. fusè ex Scripturis, & PP. ut videri potest. Ego probo ratione, & imò negativa. Distinctio virtualis admitti non debet, nisi, ubi fides, aut gravissima ratio nos cogit: atqui in nostro casu neutra nos cogit: ergo. maj. admittitur. min. prob. solutione objectionum. Accedit, quòd admittendæ forent, saltem juxta plurimum sententiam, plurimæ tales distinctiones ratione scientiarum mediarum, visionis, decretorum indifferentium, efficacium, obsectorum sibi invicem subordinatorum, disparatorum &c.

§ 58. Prob. conclusio 2da. DEUS antecedenter ad omne exercitium libertatis suæ habet scientiam mediam de omnibus sub quacunque conditione contingenti futuris, adeoque est instructus plenissima, & comprehensiva notitia rerum omnium decernibilium: simul etiam omnipotens est: ergo potest simul omnia decernere unico virtualiter actu: ergo defacto ita decernit. prob. ant. DEUS non potest aliquid decernere faciendum, vel omittendum, nisi sciat illud possibile, & compossibile cum aliis, adeoque cognoscat etiam alia omnia; alias cæco modo decerneret, & cæco modo eligeret unum ex infinitis aliis generibus, speciebus, & individuis possibilibus, si hæc antecedenter non cognosceret: ergo debet antecedenter ad decretum habere omnem completam scientiam simplicis intelligentiæ de omnibus possibilibus. Et de hoc nemo dubitat, etiam ex eo, quòd hæc scientia sit prædicata absolute necessarium; talia autem prædicata ex omnium sententia præcedant prædicata contingentia, & libera.

Insuper DEUS nihil potest decernere, nisi ut gubernator infinite sapiens, atque prudens: ad hoc autem requiritur, ut, antequam aliquid decernat, sciat non tantum, quid ex illa re, sed quid etiam ex qualibet alia, imò ex infinitis cujuslibet rei cum alia combinationibus, aut coexistentia, vel oppositione, aut omissione sequatur, alias non infinite sapienter decerneret; quia alius cum majore notitia sapientius decerneret, ut est ex se clarum; ergo debet DEUS ante omne suum decretum habere totam scientiam mediam de omnibus conditione futuris. Addo tamen 1. hanc necessitatem habendi ante omne decretum scientiam mediam, ita latè acceptam, non oriri ex eo, quòd aliter libertas creata non salvaretur; nam tamen salvaretur sufficienter per partialem, ut ita dicam, scientiam mediam, de eo, quòd hic & nunc

& nunc concernit libertatem creatam. 2. licet decretum DEI, ut ponitur, indivisibile, sit realiter acceptum impeditibile à creatura, non tamen est impeditibile formaliter acceptum, saltem quoad omnes formalitates; nam multæ formalitates decreti non habent connexionem cum libertate creata; quis enim dicat, impeditibilem fuisse à creatura e. g. eam formalitatem decreti, qua DEUS decrevit, tot condere stellas, tot species animalium, aut herbarum &c. Hinc si creatura e. g. aliter ageret, quàm fuerit prævisum, & prædefinitum, foret tunc quidem aliud realiter decretum, sed tamen plurimas formalitates haberet easdem cum hoc decreto, quod modò datur.

Probatur jam prima conf. Qui plura comprehendit, & scit de eventibus conditionatè futuris, potest plura uno actu decernere; quia objectorum dependentia, causalitas, vel successio &c. non impedit unitatem decreti ex num. 556. ergo. Sic, ut ait Granadus, quò magis architectus comprehendit totam structuram palatii, eò plura simul jubet parari: sic, ut ait Sagara, quò plura Rex prævidet circa expeditionem bellicam, eò pluribus simul providet: ergo, cum DEUS prævideat omnia, simul omnia potest decernere. Et certè assignari non potest, quid DEO omniscio, & omnipotenti desit, quò minùs simul omnia decernere possit. Secunda conf. prob. 1. Possè decernere omnia simul, & id non facere, provenit, vel ex imperfectione potentie physica, aut morali, vel ex levitate animi, aut morositate, vel irresolutione, quæ DEO repugnant. 2dò. Omnia simul decernere est modus in genere volendi comprehensivus, perfectissimus, & simplicitati Divinæ conformissimus, ac ipsa sui propositione videtur pulcherrimus, & DEO dignissimus, adeoque debet ipsi tribui. Certè, si Angelis perfectioribus (ex S. Thoma 1. part. quest. 55. art. 3. & aliis) tribuuntur species universales, ut uno intuitu plura cognoscant, debet DEUS omnia unico intuitu simul cognoscere, quæ cognosci unico actu possunt: cumque voluntas non degeneret à nobilitate intellectus, debet hæc omnia, quæ decernere vult, & unico actu decernere potest, simul per istum decernere. videatur Muniesla loco cit. num. 557. Omitto hinc brevitas causa argumenta, quæ decretis divisibilibus adhuc obijci possunt, quæque difficilem habent solutionem.

ARTICULUS VI.

Solvuntur Objectiones.

559. **O**B. 1. Decretum dandi præmii propter merita, præsupponit pro priori aliud decretum: ergo non tantum unum decretum datur in DEO. prob. ant. Decretum dandi præmii supponit existere merita absolute prævisa; aliàs merita non essent causa moralis, sed finalis: atqui merita non possunt ita existere sine præsupposito aliquo decreto; cum nihil possit absolute esse futurum, vel etiam ut absolute futurum prævideri ante decretum absolute existens: ergo decretum dandi præmii propter merita supponit aliud

decretum antecedens, & decernens existentiam meritorum. Resp. neg. ant. intellectum de prioritate plùs quàm formali, seu inferente distinctionem virtualem. ad prob. dist. maj. supponit merita absolute prævisa per visionem plùs quàm formaliter distinctam à decreto. neg. maj. per visionem formaliter tantum distinctam. conc. maj.

Distinguo etiam minorem. merita non possunt ita existere sine præsupposito decreto ad eorum existentiam physicam in se actualem. conc. min. ad existentiam eorum tantum intentionalem, quæ est ipsa scientia visionis. subdist. sine decreto formaliter præsupposito. omitt. min. sine decreto realiter, aut virtualiter præsupposito. neg. min. & conf.

560. Quare decretum non debet plùs quàm formaliter præcedere scientiam visionis, nec magis distinguì: & actus ille Divinus in se complectitur hæc prædicata, formaliter tantum inter se distincta. 1. Quò decernat existentiam meritorum. 2. Quò videat ea absolute futura. 3. Quò velit præmii conferre merenti, & quidem tali affectu, vel modo tendendi, quo velit præmii propter merita, & non vicissim, quique respiciat merita tanquam causam præmii, non vicissim, in quibus nulla est contradictio.

Unde hic actus Divinus est tam causa meriti, quàm præmii; sed, ut ita dicam, priùs causans meritum tanquam causam secundam, & pro posteriori causans præmii tanquam effectum tam causæ primæ, scilicet decreti, quàm causæ secundæ, scilicet meriti: merita autem sunt causa quidem præmii; sed non sunt causa affectus, seu decreti Divini: neque hic à meritis causari potest, aut debet. Sic etiam casu, quo quis unico actu intendat tam sanitatem, quàm medicinam, et si sanitas sit causa finalis medicinæ, non tamen intentio sanitatis est causa finalis intentionis medicinæ. Et quamvis in hoc eodem casu medicina sit causa physica sanitatis, non tamen intentio medicinæ est causa intentionis sanitatis; cum unicus actus non possit esse causa sui ipsius. Sed neque propterea merita sunt causa finalis præmii; quia non datur præmii, ut existant merita; sed quia hæc existunt independentè à præmio, quamvis non independentè à decreto, cuius causa non sunt.

561. Dices. 1. Est inexplicabile, quomodo merita sint causa præmii, nisi ut absolute prævisa causent affectum Divinum, seu decretum dandi præmii propter merita: sed absoluta prævisio jam supponit decretum: ergo ad causandum suo modo hunc affectum præsupponitur jam aliud decretum, adeoque unum ad alterum: consequenter virtualiter distinguuntur; quia causa debet distinguì ab effectu. Resp. neg. maj. Causalitas meritorum respectu præmii stat in hoc, quò DEUS velit præmii, non quomodo, sed per talem tendentiam, quæ respiciat merita tanquam causam præmii, sive digna præmio, cui dignitati, seu exigentiæ velit se DEUS conformare: quæ tendentia est cuique nota ab experientia. Sic actus, volens simul medicinam, & sanitatem, vult medicinam ut medium, & sanitatem ut finem, non per hoc, quò intentio sanitatis causet intentionem medii (non enim